

§. 30. Utramque *motionem* in opinionis actu locum habere posse autumamus. Nam quod ex imperio voluntatis moveatur intellectus *quoad exercitium*, hunc in modum probo: Adsint in objecto aliquo duæ rationes seu fundamenta, quorum alterum inclinaret intellectum ad assentiendum objecto tanquam vero, alterum ad dissentiendum ei tanquam falso; tunc sanè indifferens manebit intellectus ad assentiendum & dissentiendum, propterea quod ex unâ parte assentiendi ratio ipsum ad assensum inclinaret, ex alterâ verò dissentendi ratio ab eodem declinat seu retardat; Quod si igitur in hocce casu actum opinandi exercere vel non exercere debet intellectus, omninò voluntatis imperio indiget, quo ad assentiendum vel non assentiendum objecto determinetur. Deindè probatur etiam intellectum à voluntate moveri in opinionis actu eliciendo *quoad specificationem*. Quando enim pro utrâque parte contradictionis existunt rationes, quæ intellectum aut æqualiter, aut inæqualiter ad assensum inclinarent, tunc intellectus ex imperio voluntatis non solum ejus partis assensum potest elicere, cujus ratio præponderat oppositæ partis rationi, sed etiam isti parti assentiri cujus Ratio minus ponderat, quàm oppositæ partis ratio, imò alterutram partem sequi, si rationes utriusque inclinent æqualiter, idque nullâ factâ rationum istarum mutatione. *Potest enim in hoc casu, (Verba sunt Izquierdo l.c. qv.3. n.50.) intellectus ex voluntatis imperio facere, ut Ratio quæ vel æqualiter vel minus quàm altera inclinabat ad assentiendum jam magis inclinet, nempe, aut applicando attentionem ad eam partem, & removendo ab oppositâ, atque adeò expressius & melius concipiendo momenta ejus partis, despectis quasi & rejectis momentis alterius; aut per discursum subsidii aliquid attrahendo pro parte illâ contra oppositam, aut aliter.* Quorsum multum facit voluntatis affectus ad talem partem amplectendam propensæ. Atque hâc in re magnam habet intellectus convenientiam cum voluntate, quæ *juxta Thomam 1.2. quest.13. a. b. ad 3.* potest appetere æquale bonum & minus, in comparatione ad majus; hoc saltem cum discrimine, quod voluntas tanquam potentia libera à se ipsâ determinetur ad æquale, vel minus bonum eligendum, intellectus autem tanquam potentia necessaria, non à se, sed à voluntate determinetur ad assentiendum æqualiter, vel minus vero objecto.

APHOR.